



LATVIJAS NEDZIRDĪGO SAVIENĪBAS IZDEVUMS

2004. gada februāris

www.lns.lv

Nr. 3 (849)

**LNS Domē****LNS budžets — bez deficitā***Izve Kopmane, teksts un foto*

*Arvien grūtāk ir sabalansēt augošos izdevumus ar ieņēmumiem, kuri nebūt ne-nāk tik viegli un ātri. Un tomēr LNS ieņēmumu un izdevumu tāme ir tapusi, apsvērot visas iespējas un izvēloties optimālo variantu. Un tā — 28. janvāri domnieki saņēma uz pirmo sēdi šajā gadā, lai vēlreiz caurskatītu un apstiprinātu finansiālās rīcības plānu šim gadam.*

**Apjomī ir solidi**

Tā varētu raksturot plānotos gada ieņēmumus un izdevumus, kas sastāda vienādu summu — turpat 180 tūkst. latu katrā daļā.

LNS prezidents, raksturojot tāmi, atzīmēja, ka šogad arī LNS nācies izjust valdības piekopto līdzekļu ekonomijas politiku — valsts pasūtijuma izpildei RH darbā atvēlēts 5 tūkst. latu mazāk. Sastādot tāmi, toties bija jārēķinās ar objektīvi palielinātiem izdevumiem vairākās sadalās — dārgāki klūst daži komunālie pakalpojumi, pacelta minimālā alga, atsevišķas jomās nāksies piemērot jaunu pievienotās vērtības nodokļa likmi utt. Tāda ir valdības politika, un ar to visiem jārēķinās.

Lielas debates neizraisījās — vien daži jautājumi un skaidrojumi par atsevišķām pozīcijām, un iznākumā sekoja Domes balsojums ar tāmes apstiprinājumu.

**Dažādi**

Domnieki tika informēti par bažīgo situā-

ciju, kas veidojas surdotehnisko pakalpojumu jomā. Visi izveidotie LNS surdocentri darbojas kā valsts pasūtijuma izpildītāji un finansēti no valsts budžeta. Finansu samazinājums draud izraisīt situāciju, kad būs jālikvidē dažas filiāles un cietis reģionu iedzīvotāji. LNS neplāno finansēt no saviem līdzekļiem šo centru darbību.

LNS viceprezidente M. Piterniece sniedza informāciju par LNS sadarbību ar organizāciju «Sustento», kas apvieno vairāk nekā 30 organizācijas, apvienības, fondus utt. cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Arī LNS jau vairākus gadus saskaņā ar valdes lēmumu ir tās sastāvā. Biedru nauda nav jāmaksā, bet LNS tiek aicināta deleģēt savus pārstāvju līdzdalibai dažādās aktivitātēs. Tā, piemēram, 2003. gadā no Valmieras biedrības 2 pārstāvji piedalījās Eiropas invalidu forumā Grieķijā, no Rīgas — līdzīgā pasākumā Romā. Par šiem braucieniem nekas nav jāmaksā (finansē «Sustento» no savu projektu naujas). Nākotnē plānota vēl tālāka sadarbība projektu realizēšanā, kā arī priekšlikumu gatavošanā valdībai, lai uzlabotu invalidu dzīves kvalitāti.

Domnieki saņēma atbildes par to, ka Rīgas skolas internāta ēka ir reģistrēta Zemes grāmatā kā LNS īpašums, bet jautājums par Jāņa sētas 5 telpu privatizāciju iestādzis Rīgas Domē — nav atbildes.

Komunikāciju centra direktors E. Vorslovs pavēstīja vēl vienu priecīgu jaunu — Rīgas Dome piešķirusi līdzekļus interneta bezmaksas lietošanai rīdziniekim. Šai sakarā domniece R. Rizika ierosina, ka vajag sarīkot apmācības kursus interneta izmantošanā. E. Vorslovs solīja šādu iespēju nodrošināt. ♦



Pirma Domes sēde šajā gadā.

**Šajā numurā  
Iasiets**

**1. Ipp. Dome spriež par līdzekļiem**  
LNS darbības nodrošināšanai 2004. gadā.



**2. Ipp. Intervija  
ar LNS galveno  
grāmatvedi Ilzi Ro-  
ki** par to, kā tapa  
LNS budžets: kādi ir  
LNS ieņēmumi un  
kādi gaidāmi izdevu-  
mi šajā gadā.

**Jauna Informacija  
par mobilajiem sa-  
kariekiem.**

**3. Ipp. Turpinās stāstijums par Pa-  
saules nedzirdīgo kongresa notiku-  
miem Kanādā,** Monreālā pagājušā gada vasarā.

**Notikumu kalendārs:** kas, kur, kad gai-  
dāms tuvākajā nākotnē nedzirdīgo dzīves  
norisēs pasaules mērogā.

**4. Ipp. Kultūras dzīves notikums:**  
ritausmīši piedalās Rīgas Domes teātru  
skatē un saņem balvas. Par ko — izlasiet  
paši!

**5. — 6. Ipp. Bet ko pieredzējuši jaunie-  
ši, neilgu laiku pabūdami tepat  
«kaimiņu» ārzemēs — Slovākijā?** Par to  
stāsta Raiņa skolas pieredes apmaiņas  
grupas vadītāja Marīka Antonova.



**Attēlā:** Jauniešu grupa Slovākijā.  
U.Ozola foto.

**7. Ipp. Sadzīves lappuse:** mūsu lasi-  
tāji sūta īpašos sveicēnius, pateicas, at-  
vadās no mūžībā aizgājušajaiem utt.

**8. Ipp. Šautriņas, šahs...** Sporta  
dzīve istenībā nerimst ne brīdi. Svarīgi ir  
nevis uzvarēt, bet piedalīties. Rosīties,  
kustēties, darboties — gan pašmāju, gan  
citās sacensībās.

## Aktualitāte

# Kā tapa LNS budžets

**DAŽI JAUTĀJUMI LNS GALVENAJAI GRĀMATVEDEI ILZEI ROKEI.**

Ilze Kopmane

□ Tātad — kā notika LNS budžeta veidošana 2004. gadam salīdzinājumā ar citiem gadiem?

— Budžeta savlaicīgu sastādīšanu kaņēja tas, ka nebija skaidrības par finansējumu valsts pasūtījuma izpildei. Gaidījām atbildi no valdības. Kad saņēmām, tad arī varējām visu saplānot līdz galam.

□ Kādas izmaiņas ir 2004. gada budžetā?

— Auguši izdevumi vairākās līdzšinējās pozīcijās (skat. rakstā *Par Domes sēdi*). Atšķirībā no citiem gadiem klāt nāk izdevumi juridisko pakalpojumu apmaksai — galvenokārt saistībā ar nekustamo īpašumu apsaimniekošanu (1 t. LVL).

Papildizdevumi saistīs arī ar LNS lēmumu iestāties Eiropas nedzīrdīgo organizācijā, PNF biedru naudu u. c. (1,6 t. LVL).

□ Kas ir mūsu budžeta prioritātes?

— Visi izdevumi, kas attiecas uz normāla darba ritma nodrošināšanu un valsts pasūtījuma izpildi: RH programmu izpilde, algas, komunālie maksājumi, nekustamo īpašumu uzturēšana kārtībā utt.

□ Izdevumi ir pieaugaši, bet kā ir ar mūsu ieņēmumiem — vai tie spēj nodrošināt visas vajadzības?

— Finansējums sociālās RH darbam no valsts puses (57,5 t. LVL) ir par 5 t. LVL mazāks, un tāpēc jo rūpīgi jāizvērtē iekšējie resursi un iespējas: ko varam atlaujties un kur var ietaupīt.

Galvenos ieņēmumus veido telpu īre, noma un atskaitījumi no MRU (67,5 t. LVL). Dalī līdzekļu biedrībām atvēl arī vietējās pašvaldības (Rīgā, Smiltenē, Ventspilī, Rēzeknē u. c.) Paredzēti citi ieņēmumi no biedru naudām, abonēšanas maksas, grāmatu realizācijas, projektu finansējumi u. c.

□ Kurās tāmes pozīcijās esam ie-vērojuši taupības režīmu?

— Visās tas jāievēro, bet ir lietas, bez kurām nevar iztikt, lai kā mēs vēlētos. Algas netiek paaugstinātas nevienam, izņemot tos, kam pēc likuma pienākas lielāka minimālā alga (70 LVL vietā — 80 LVL).

Nekustamo īpašumu uzturēšanai būtu nepieciešami 30 tūkst. LVL, bet varam atjaunties tikai 19 t. LVL utt.

□ Vai visas biedrības un iestādes apmierinātas ar šajā gadā atvēlētajiem līdzekļiem?

— Vienmēr jau var vēlēties vairāk. Bija ar katru atsevišķas pārrunas un saskaņošana. Domāju, ka nepieciešams līdzekļu apjoms visiem ir nodrošināts, lai varētu sekmīgi strādāt pilnīgi visos mūsu darba virzienos.

□ Pagājušajā gadā LNS pārgāja uz centralizēto grāmatvedību. Vai tas bijis pareizs lēmums un devīs pozitīvu rezultātu?

— Droši varam teikt — jā. Tagad mums ir skaidrs priekšstats par mūsu kopējo finansu saimniecību un iespēja sekot tam, lai budžets pamatā pildītos tā, kā mēs saplānojam. Agrāk bija tā, ka biedrības bieži vien par pašu saskaņoto tāmi it kā «aizmirsa» un gadījās, ka izdevumi dažkārt pārsniedza ieņēmumus.

Diemžēl LNS valdei nācās piedzīvot arī diezgan lielu šoku sakarā ar dažviet uzkrātiejiem parādiem, un nu jācīnās gan ar biedrību debitoriem, gan kreditoriem.

Esam pārslēguši vairākus līgumus, lai atgūtu parādus, un ceram, ka vairs neatkārtosies bēdīgi gadījumi, kad jāzaudē liela nauda (piemēram, kā tas bija ar kādu KC «Rītausma» telpu nomnieku).

□ Budžets ir apstiprināts bez lielām debatēm un domstarpībām. Vai tas jūs iepriecina?

— Tas man sagādā gandarījumu par mūsu kopīgo veikumu. Skaitļi nav sausi un garlaicīgi. Zem katra lata slēpjās iespējas strādāt radoši, ar pilnu atdevi, lai nedzīrdīgo sabiedrība gūtu pēc iespējas lielāku labumu. To novēlu visiem, kuri atbildīgi par 2004. gada budžeta izpildi. ♦

## LNS Surdocentrs

### ziņo

**Dzirdes aparātu baterijas** var iegādāties šādās aptiekās:

- ✓ Rīgā, Elviras ielā 16
- ✓ Rudens aptiekā, Rīgā, Jasmuižas ielā 1 (Plavniekos)
- ✓ Mēness aptiekā: Talsos, Dundagas 18
- Tukumā, Kurzemes pr. 2a
- Jelgavā, Lielā 17.
- ✓ Saules aptiekā: Rīgā, Prāgas 1 (autoostā)
- Rīgā, Brīvības gatvē 230

## Komunikāciju centrs informē

Latvijas Mobilais Telefons ar 12.janvāri veicis izmaiņas īzšķēršanā (SMS) pakalpojumu „īzšķēršana uz e-pastu” un „īzšķēršana no e-pasta” darbībā. Lai varētu saņemt sūtījumus no e-pasta (ar datora starpniecību), šo pakalpojumu lietotājiem tiek piešķirta īpaša e-pasta adrese.

Jaunā kārtība attiecas tikai uz LMT pastāvīgā pieslēguma un Okartes lietotājiem.

Lai saņemtu e-pasta adresi, uz numuru 9319915 jānosūta komanda:

ADRESE edgars (edgars — ir brīvi izvēlēts Jūsu identifikators, varat izvēlēties jebkuru vārdu, kas nav īsāks par 5 simboliem). Ja atbildes īzšķēršā saņemsiet ziņu, ka šis vārds jau aizņemts, tad būs jāizvēlas cits identifikators, piemēram: edgars. Turpmāk jūsu adrese būs, piemēram: edgars@sms.lmt.lv.

Kad esat veiksmīgi reģistrējis savu adresi, uz numuru 9319915 jānosūta komanda: E SKAITS 20#3. Tas nozīmēs, ka diennaktī no e-pasta varēsiet saņemt līdz 20 īzšķēršām līdz 480 zīmēm garas (160x3).

Neskaidrību gadījumā varat kontaktēties ar LNS Komunikāciju centra darbiniekiem.

Tā kā LNS Komunikāciju centrs informācijas nodošanai ar SMS starpniecību izmanto datorus, tad **lūdzam visus LMT pastāvīgā pieslēguma un Okartes lietotājus paziņot savas mobilā telefona e-pasta adreses**. Pretējā gadījumā negarantējam informācijas piegādi, izmantojot SMS.

LNS Komunikāciju centrs, Elviras ielā 19, Rīgā. Teksta telefons: 7471588, fakss: 7815284. SMS: 6416003 (edzis@sms.lmt.lv). E-pasts: help@lns.lv

## Kulturas centrā

### «Rītausma»

Ceturtdien, 19. februāri pl. 17.30 notiks psihologa konsultācija nedzīrdīgo zīmju valodā.

To vadīs psiholoģe Solvita Umbrasko. Izmantojiet doto iespēju!

## Uzmanību!

Laikraksti «Diena», «Rīgas Balss» un «Vaka Zīnas» katru dienu pieejami lasītājiem Elviras ielā 19, II stāva gaitenē uz «KS» galddiņa.

Galvenā redaktore ILZE KOPMANE. Dalotākās: BRIGITA ALDERSONE.

«Pasāki labu vārdu — Iai prieks staigā pa zemi.» A.Birkerts

Nākamais numurs 29. februārī

## PNF kongresā

# Invaliditāte: kas tā ir? Vai nedzirdīgie ir invalīdi?

**Ilze Kopmane**

Ko jūs domājat, kad lasāt vairāk vārdu «invaliditāte»?

Vai šo jēdzienu var attieci- nāt uz nedzirdīgajiem cilvēkiem? Ar šādiem jautājumiem pie kongresa dalībniekiem vērsās Cilvēktiesību komisijas diskusijas vadītāji par virsrakstā minēto tēmu.

### Ikviens var noklūt šajā situācijā

Uzrunā ES nedzirdīgo organizācijas prezidente Helga Stīvensa uzsvēra, ka cilvēki ar dažādiem veselības traucējumiem ir dabiska sabiedrības sastāvdaļa. Cilvēks var būt vesels pats, viņa teica, bet viņa ģimenē, darbabiedru lokā, uz ielas — visur blakus var būt cilvēki ar īpašām vajadzībām, kuri tādi piedzīmuši vai tās iemantojuši savas dzīves laikā, ieguvuši neplaimes gadījumos, slimību vai ievainojumu rezultātā. Ikviens no mums jebkurā vecumā var noklūt šajā situācijā.

Kāda ir cilvēka sajūta, nonākot šajā statusā, kādas ir viņa iespējas iekļauties citā sabiedrības daļā, piemēram, nedzirdīgo kopienā? Par to savās izjūtās dalījās 3 diskusijas dalībnieces. Katrā — ar savu dzīves pieredzi un grūto meklējumu ceļu pie liktens biedriem šajā gadījumā — nedzirdīgo sabiedrībā.

### Katram sava dzīves pieredze

Esme Farbe (32 gadi) no ASV piedzimus kā nedzirdīga, ar kustību traucējumiem, jo vairāk tāpēc līdz 12 gadu vecumam dzivojusi mājas četrās sieņās savu vecāku aprūpē. Tad gan vecāki, gan pati sajutusi, ka tālāk tā vairs nedrīkst turpināt savu dzīvi. Sākusi mācīties zīmju valodu, pēc tam iestājusies nedzirdīgo skolā. Dzīve ieguvuši pavismā citu jēgu, un nu viņa jau dalās savā pieredzē ar līdzīgiem sev cilvēkiem.

Savas runas noslēgumā vi-

ņa aicināja klātesošos: lūdzu, nenovērtieties no mums, pieņemiet mūs tādus, kādi esam, un mūsu dzīve kopā ar jums iegūs daudz vairāk krāsu.

Dzinetai Noisai (29 gadi, Kanāda) bija savas visai nežēlīgas domas par dzirdīgo sabiedrību: nedzirdīgie cilvēki dzirdīgos saprot daudz labāk nekā dzirdīgie nedzirdīgos. Dzirdīgajiem ir bagātākas zināšanas, bet tās viņus padara augstprātīgākus, tāpēc viņi norobežojas un uzsaka, ka nedzirdība ir kaut kas āpus normas, kas neļauj cilvēkam pilnībā sevi attīstīt un izpaust sabiedrībā.

Dzinetas vecāki jau pirms meitas dzimšanas (7 mēn. vecumā mātēs miesās) zināja, ka viņa piedzīms nedzirdīgs, ar to viņi samierinājās, bet tad nāca vēl jauns pārdzīvojums — traucētas kustības. Meitenei bija smaga bērnība. Viņa ļoti pārdzīvoja vienaudžu nicīgo attieksmi, bet reizē arī kaldināja rakstura stingrību un sev teica: mana nākotne alkārīga no manis pašas, ko un kā es darīšu, mācīšos, izturēšos.

Dzineta pabeidza nedzirdīgo skolu, kur iemācījās zīmju valodu, iemantoja daudz draugu. Tagad strādā Nacionālajā veselības aizsardzības institūtā, nodibinājusi atsevišķu organizāciju nedzirdīgiem cilvēkiem ar kustību traucējumiem. ♦

Sārmīne Leita (ASV) savukārt dalījās pieredzē par savu ceļu uz nedzirdīgo sabiedrību. Viņa piedzimus kā piektais bērns — vienīgā nedzirdīgā saņēmēja. Vecāki, to uzzinājuši, organizējuši mājas apmācību zīmju valodā visiem ģimenes locekļiem, lai meitene nejustos nesaprasta un vientoļa. Zīmju valoda — tā ir mana dzīmtā valoda, bet pārējiem ģimēni svešvaloda, taču mēs saprotamies lieliski un es labi jūtos ar viņiem, kad satiekos, saka Sārmīne, kura tagad jau māca zīmju valodu citiem dzirdīgiem

vecākiem ar nedzirdīgiem bērniem. Viņas māte vada īpašu organizāciju šādiem vecākiem.

Šārmīne uzsver, cik liela nozīme ir jebkuras valodas prasmei, tai skaitā arī zīmju valodai, kurā runā vairāk nekā 70 miljoni cilvēku ar dzirdes traucējumiem visdažādākās pasaules malās. Jo vairāk cilvēku āpus šī loka zīnās zīmju valodu, jo lielākas izredzes, ka zudīs aizspriedumi un ironiskā attieksme pret nedzirdīgajiem, kas valda sabiedrībā, pat ģimenē.

### Nedzirdīgie nav invalīdi

Diskusijas dalībnieku kopīgais secinājums — nedzirdīgie nav invalīdi mūsdienu sabiedrībā lietotā jēdziena izpratnē. Tie ir cilvēki ar īpašām vajadzībām, kuras diktē nepieciešamība kompensēt dzirdes trūkumu. Un to var sekmīgi veikt, izmantojot mūsdienu tehnoloģijas sniegumus. Vēl tikai ļoti daudz jāstrādā valstu valdībām, lai šīs iespējas arī pilnībā nodrošinātu savas sabiedrības nedzirdīgo daļai un novērstu pašreizējo nevienlīdzību un diskrimināciju, kas vērojama attiecībā uz vieniem, ne tikai dzirdes invalīdiem.

Lielāka ietekme valdībās tāpēc būs organizācijām, kas veidos koalīcijas kopīgo mērķu sniegšanai, vienosies prasībās par dzīves kvalitātes uzlabošanu cilvēkiem ar dažāda veida traucējumiem un īpašām vajadzībām. ♦

Sabiedrības Integrācijas fonds ar LNS Zīmju valodas centru parakstīja līgumu par

ES Phare programmas finansējumu projektam

**«Zīmju valoda — kā viena no saziņas iespējām»**

**Jaunumi**  
sākot ar 2. februāri  
**Zīmju valodas centrs**  
strādā pirmdienās,  
trešdienās, piekt Dienās  
līdz pl. 20.

## Kas, kur, kad notiek 2004. gadā

28. martā — 4. aprīlī

**Nedzirdīgo pasaules maģijas festivāls**

Vācijā, Leipcigā, e-mail:  
h.m.bormann & t - online.de

11. — 13. aprīlī

**Videokonference Tehnoloģijas nedzirdīgo izglītībā**

Organizē Galaudetas universitātē Vašingtonā, ASV,  
[www.academic.gallaudet.edu/videoconf2004](http://www.academic.gallaudet.edu/videoconf2004)

17. — 22. maijā

**3. Eiropas nedzirdīgo kultūras un mākslas festivāls**

Notiek Stokholmā, Zviedrijā  
[www.stocholmsdf.org/dan](http://www.stocholmsdf.org/dan)

27. — 29. maijā

**Starptautiskā konference Jaundzimušo dzirdes diagnostika**

Itālijā, Cernobbio  
[www.biomed.polimi.itnhs2002](http://www.biomed.polimi.itnhs2002)

21. — 24. jūnijā

**20. starptautiskais kongress rehabilitācijas jautājumos**

Oslo, Norvēģija  
[www.ri-norway.no](http://www.ri-norway.no)

29. jūnijā — 2. jūlijā

**Starptautiska konference**

**Tēma: Tehnoloģijas cilvēkiem ar redzes un dzirdes traucējumiem**  
Spānijā, Granādā  
[www.elec.gla.ac.uk/Events-page/CVHI/index.php](http://www.elec.gla.ac.uk/Events-page/CVHI/index.php)

4. — 9. jūlijā

**IFHOH 7. pasaules kongress**

**Tēma: Iespējamās komunikācijas**  
Somijā, Helsinkos  
[www.ifohh-helsinki2004.org](http://www.ifohh-helsinki2004.org)

**2005. gada 17. — 20. jūlijā**  
**Tēma: Nedzirdīgo izglītības jautājumi**  
Nīderlandē, Māstrichtā  
[www.iced2005.org](http://www.iced2005.org)

## Celā uz integrāciju

# Rītausmieši saņem balvas

Ilze Kopmane

Jau otro gadu Rīgā notiek amatierteātru festivāls, ko organizē Rīgas Domes Kultūras pārvalde un VEF Kultūras pils.

Šogad iespēju tajā piedalīties izmantoja KC «Rītausma» drāmas kolektīvs, piesakot savu iestudējumu «Milošās sievietes».

Festivālā bija pārstāvēti 11 pašdarbības teātru kolektīvi ar daudzveidīgu repertuāru. To vidū tādi plaši pazīstami kolektīvi kā Rīgas pantomīma, VEF Tautas teātris, RTU un LU studentu teātri u.c.

Un arī mūsējais dzīrdīgo publikai un žūrijai vēl nepazīstamais — no KC «Rītausma»! Visi rādīja savu veikumu, cik labi vien spēja, un cīnījās par Lielo un Mazo Tomu balvām (metālā darināts suvenīrs). Kompetenta žūrija vēroja un vērtēja, izvirzot labākos apbalvošanai 7 nominācijas, piemēram, labākā izrāde pieaugušo un bērnu kolektīvos, izteiksmīgākais mākslinieciskais sniegums, muzikālais un vizuālais noformējums, veiksmīgākā režija utt.

Par lielu patikamu pārsteigumu, Lielais Toms tika pasniegts arī nedzīrdīgo aktieru kolektīvam ar formulējumu — «par saskaņotu ansambļa izrādi un artistiskumu». Bez tam mūsējiem tika arī Mazie Tomi par individuālu sniegumu: aktrisei Jolantai Znotiņai par Pjeretas lomu un Jautrītei Gromai par precīzu un spilgtu diktorei darbu.

Režisore DZINTRĀ KUKŠA pastāstīja, ka nedzīrdīgo aktieri izteiksmīgais sniegums radījis lielu pārsteigumu, pat šoku žūrijai, jo lielākā daļa klātesošo kaut ko tādu redzēja pirmoreiz. Tā patiešām bija integrācija dzīrdīgo teātra vidē!

Kā tapa šis izgājiens sabiedrībā? Režisore saka, ka šī franču autora luga nav vieglā. Tā no katras aktiera prasa lielu atdevi, smalku pieeju un iedzīlināšanos lomā, bet no skatītājiem — neatslābstošu uzmanību, sekošanu notikumiem bez atraušanās no skatuves notiekošā, citādi sižeta pāvediens var pārtrūkt un nav iespējams izsekot intrigai.

VEF Kultūras pilī šī bija tikai trešā izrāde, kopš notika pirmizrāde 2003. gada maijā. Vēl vajadzētu spēlēt un spēlēt, lai pa īstam apgūtu savus tēlus, savu varoņu raksturus. Taču festivālā visi bija Joti saņēmušies un iejušies lomās, turklāt lieliski savu darbu veica arī vietējie «gaismu



meistari», un tas padarīja uzvedumu vizuāli izteiksmīgu. Tā nu prieks un gandarijums par rezultātu ticis visiem. Bet ko domā paši aktieri?

**Olga Anufrijeva:** Sākumā nevarēju iejusties Vecmāmiņas lomā, jo sirdī es jūtos jaunāka nekā mana varone. Gribējās, lai režisore man iedala jautrāku, žiperīgāku lomu. Taču pamazām ar savu tēlu saradu, man tas pat iepatīkās. Vecmāmiņai ir siksniņš, viņa ir viltīga, zina, ko grib utt.

Vispār esmu laimīga par katru lomu, ko man uztic. Teātri esmu iekšā jau no jauniņas. Kad māsas slimības dēļ nācās pārtraukt piedalīšanos pašdarbībā, to Joti pārķēlēja. Bet nu jau viiss atkal kārtībā un spēlēšu, kamēr vien spēšu.

**Anna Gončarova:** Draudzene Rasma (Kurēna) mani, burtiski, ievilkā šai lugā, jo biju jau ilgāku laiku prom no kolektīva. Savai varonei Ogištīnai dzīvē nemaz neesmu līdzīga, taču uz skatuves viņas ādā jūtos lieliski. Viens traks, kaprīzs un untermains sievišķis, kuram patīk nepārtraukti žēloties par savām «slimajām» aknām, sirdi, nierēm utt. Tur ir ko spēlēt!

**Vita Kamare:** Man tika galvenā — Katrīnas loma. Es vēlējos tēvam atvērt acis uz viņu «milošajām sievietēm», kas patiesībā viņu izmanto un turas tikai pie viņa

naudas. Tas man arī izdodas — tēvs uzrina patiesību, bet fināls ir bēdīgs: viņš to nespēj pārķēlēt un nošaujas.

Tā nu, lūk, skatītājiem jāspriež, kas ir labāks: saldi meli vai rūgta patiesība. Katrīnas loma mani savaldzināja, citā nemaz nespēju sevi iedomāties.

**Ilona Liniņa:** Esmu Gabijas kundze, mājas saimnieka sieva, viņa 2 bērnu māte. Mani sapņi saistīs ar ērtu, greznu dzīvi — auto, daudz naudas, mīļākais...

Uz lielās VEF pils skatuves jutos labi, neko neuztraucos, spēlēju tik savu lomu.

**Ingūna Čauna:** Mana varone ir otra meita, jauniete bez īpašām iezīmēm. Bijušas spilgtākas lomas manā aktrises karjerā (piemēram, lugā «Pats savos tīklos»). Kopš 1982. gada esmu iejutusies vismaz 20 tēlos, un man tas patīk.

**Jolanta Znotiņa:** Ceļu uz skatuvi sāku ar melodeklamācijām, bet nonācu līdz šai savdabīgajai Pjeretas lomai lugā. Tā ir pievilciņa francūziete, kas dzīvo viegli, ar smalku eleganci uz sava brāla rēkina.

Nākotnē Joti vēlētos iestudēt kādu monoloģu — vai nu ar teksti, vai dziesmām.

Režisore vēl uzteic arī pārējos lugas aktierus: Rasmu Kurēnu, Juri Veidemani, Lienu Čerepko. Tas mums ir Joti smalks



tamborējums, kur katram mezgliņam liela nozīme kopejā izšuvumā, viņa saka.

Īpaši atzīmē arī Jautrītes Gromas do-tības diktorteksta priekšnesumā, kā arī viņas spēja atrast risinājumu jebkurā neparedzētā situācijā uz skatuves.

Savukārt Jurim Veidemanim šoreiz ir ļoti savdabīga loma — viņš darbojas kā «ēna», aiz caurspīdīga priekškara. Bet nu gluži kā reāls vīrieša spēks bijis vienmēr

līdzās, kad kaut kas jāuzbūvē, jānojauc, jāatnes vai jāaizvāc.

KC «Rītausma» direktore Maruta Pi-terniece kādā pēcizrādes dienā saaicināja kolektīvu kopā un sveica ar panākumiem festivālā. Pie tējas tases un liela klinķera visi vēlreiz dalījās savās izjūtās, sprieda par nākotnes nodomiem un nākamo iznācieni publikas priekšā. Kāds un kad tas būs — tas vēl pagaidām nav tā īsti no-

lemts. Gribētos cerēt, ka šis «smalkais tamborējums» nenogrims aizmirstībā un vēl vismaz kādu reizi iepriecinās tos ska-titājus, kuri vēl lugu nav redzējuši.

Jā, arī šai atceres vakarā Jolanta Zno-tiņa izpildīja melodeklamāciju «Rīts» — to, kura tā patika visiem festivāla dalībniekiem svinīgajā noslēgumā. Man arī! Patiešām spilgts sniegums. ♦

## Pieredze

# Kultūras festivālā Slovākijā

**Marika Antonova,**  
**Raiņa skolas skolotāja**

**KAS?** Raiņa vakarskolas nedzīrdīgo kustību teātra grupa.

**KUR?** Trešajā starptautiskajā nedzīrdīgo kultūras festivālā Nitrā (Slovākija).

**KAD?** 19. – 25.01.2004.



No labās — raksta autore kustību dialogā ar «amata māsu».

## Priekšsajūta

Informāciju par Trešo starptautisko nedzīrdīgo kultūras festivālu Nitrā saņēmām rudenī. Kāda nedzīrdīga aktiermākslas stu-dente, ko satiku pirms gada Brno (Čehija), bija saglabājusi manu e—posta adresi un, uzzinājusi par festivālu, atsūtīja informāciju arī man. Liekas dīvaini, ka nejauša tikšanās izrādījusies tik nozīmīga. Tik daudz un ilgi biju meklējusi kontaktus ar citu valstu aktiviem nedzīrdīgiem pašdarbiniekim, bet viss velti, un te pēkšni aicinājums uz festi-vālu! Pirmoreiz mūžā novērtēju, ko nozīmē personiski kontakti, un visai dzīvei ieman-toju mācību: stāsti par savām interesēm un sapniem citiem cilvēkiem, un ātrāk vai vē-lāk iespējas pašas tevi atradīs!

Toreiz, rudenī, iespēja doties turp, bez tam ar skolēnu grupu, likās tāls sapnis, tomēr šķita, ka jādara viss iespējamais, un tad jau redzēs. Īpaši prātā palikuši ar skolēniem kopā svinētie Ziemassvētki, kad katrs savas slepenās vēlēšanās sarakstī-



Dodamies ceļā!

jām uz lapiņām un sametām pudelē. Pirmo ierakstīju braucienu uz festivālu — tik ļoti to vēlējos, un tik neticami tas šķita. Pagāja trīs nedēļas, un šis sapnis bija piepildījies!

Spilgts bija 19. janvāra rīts: pamodā-mies rītausmā un, pie mikroautobusu lō-giem pieplakuši, vērojām, kā pār apsnigu-šiem Tatriem aust saule — koši sārta bum-ba starp dūmakaini ziliem mākoņu pala-giem. Pamazām debesis skaidrojās, pava-sarīgi spoža saule spīdēja tieši autobusa priekšējā stiklā. Likās — braucam uz Sau-les pilsētu.

## Jau trešais festivāls

Nitrā pilsētā starptautiska mēroga nedzīrdīgo kultūras festivāls tiek organizēts jau trešo reizi, un ar katru gadu tas kļūst bagātāks un kvalitatīvāks: sākumā piedali-jušies tikai Slovākijas un Čehijas pārstāvji, otrajā reizē festivālam bijušas jau četras dalībvalstis, bet tagad sešas: Čehija, Slo-vākija, Niderlande, Francija, Slovēnija un Latvija.

Festivāla galvenais organizators ir slo-vāku nedzīrdīgo organizācija «Effeta», kuras pārziņā bija festivāla praktiskā puse-ēdināšana, telpas, transports u.tml. Festivāls bija patiesi pārdomāti organizēts, un mums, jaunas organizācijas («Efraims») pārstāvjiem, šī bija vērtīga pasākumu vadības pieredze.

Tuvāk iepazīstoties ar šīs organizācijas

darbu, secināju, ka darīts tiek neapašubā-mi daudz: organizācija strādā ar nedzīrdīgiem bērniem, ieinteresē dzīrdīgo sabied-ribu zīmu valodas apguvē un organizē zīmu valodas kursus, sadarbojas ar vietē-jo katoļu baznīcu un nodrošina tulkojumu dievkalpojumos utt. Tomēr dzīrdīgo līderu un brīvprātīgo darbinieku pārsvars organi-zācijā bija acīmredzams. Radās sajūta, ka nedzīrdīgo aktivistu šajā organizācijā ir ļoti maz, bez tam tie galvenokārt tiek norikoti mazāk atbildīgos darbos. Vērojot to, skum-ji secināju, ka šī acīmredzot ir aktuāla nedzīrdīgo un dzīrdīgo savstarpējo attiecību problēma ne vien Latvijā, bet arī citās valstis. Ne tikai nedzīdgajiem jāmācās uzņemties iniciatīva, bet arī dzīdgajiem jāmācās — īstajā brīdī pakāpties solīti at-pakāl, atteikties no tik ierastā aizbildniecis-kuma un dot iespēju nedzīdgajiem lemt par sevi pašiem un rīkoties pašiem.



No labās — par ko diskutē Inese Immure?

## Kas ir Latvija?

Bijām pārsteigti, ka visos festivāla materiālos bijām ierakstīti kā Lietuvas pārstāvji un ilgi nācās skaidrot, ar ko Latvija no Lietuvas atšķiras. Pat semināra telpā mūsu grupai par godu tika izkārts Lietuvas karogs. Ik uz soļa saskārāmies ar to, ka citām festivāla daļibvalstīm ir ļoti maz informācijas par mūsu valsti — arī tāpēc, ka Latvijas pārstāvji reti piedalijušies startautiskās nedzīrdīgo kultūras aktivitātēs. Līdz ar to jutām īpašu atbildību godam pārstāvēt savu valsti, stāstīt par tās kultūru, vēsturi, tradīcijām un nedzīrdīgo dzīves aktualitātēm. Kā festivāla noslēgumā smējās viena no festivāla organizatorēm, tagad viņa mūžam atcerēsies, kas ir Latvija, un tās karogu varēs naktis vidū uzzīmēt.

## Teātra nodarbības

Pirmās trīs festivāla dienas aizritēja teātra nodarbībās, ko vadīja teātra speciālisti no Čehijas — Brno Mūzikas un teātra augstskolas nedzīrdīgo nodaļas studentes. Nodarbības bija galvenokārt domātas nedzīrdīgiem bērniem: sākotnēji tika zīmju valodā izstāstīta populāra pasaciņa, papildinot stāstījumu ar krāšņiem zīmējumiem un lellēm, tad pasakā redzētais tika iesaistīts dažādās rotālās un aktivitātēs: vajadzēja zīmēt, līmēt, veidot, kustēties un iejusties dažādās emocijās. Sākumā lepni raučām līpu par to, ka esam taču pieauguši, taču vēlāk aktīvi iesaistījāmies nodarbībās, un daudz kas no redzētā izrādījās interesants un pašu nodarbībās izmantojams.

Nodarbību bērnišķīgums nebjā nejaušs: šādā veidā Čehijā un Slovākijā tiek mācīti nedzīrdīgi bērni. Zīmju valoda vienīgi palīdz uztvert pasakas domu, kas lasot varētu viegli paslēpt garām. Tādējādi bērns tiek ieinteresēts literatūrā, savukārt dažādnie uzdevumi attīsta bērna spējas atainot emocijas ar kustībām, mīmiku, krāsām...

Visaizraujošākā visai mūsu grupai bija žonglēšanas nodarbība, ko vadīja jauna meitene Adela, teātra doktorantūras studente, kas īpaši ieinteresējusies par iespējām sasaistīt teātra priekšnesumu ar cirka mākslas elementiem un pat veikusi zinātnisku pētījumu par to. Divas stundas viņas vadībā mētājām bumbīņas un rīnkus, ripinājām šķīvus un dažādus tikai cirkā iepriekš redzēlus rīkus — mums bija iespēja to visu pašiem aptauštīt un izmēģināt. Tā kā pagājušajā vasarā biju piedalījusies Adelas organizētā žonglēšanas nometnē Čehijā,

tad tikšanās ar cirka mākslu man bija atkalredzēšanās ar kaut ko mīlu, bet aizmirstu.

Vēlreiz nodomāju, ka būtu vērts arī Latvijā, īpaši nedzīrdīgo vidē, popularizēt žonglēšanas mākslu, jo tā bagātina teātri un ir vienlīdz pieejama gan dzīrdīgiem, gan nedzīrdīgiem cilvēkiem.

## Seminārs

Ceturtdā festivāla diena bija veltīta semināram. No runātājiem spilgti atmiņā iespiedās nedzīrdīgs holandiešu politikis un nedzīrdīga teātra skolotāja no Slovākijas — abi spilgti piemēri tam, ka ar uzņēmību un lielu darbu arī nedzīrdīgs cilvēks var piepildīt vislielākos sapņus. Skaitojos uz šiem talantīgajiem, pašapzinīgajiem cilvēkiem ar dzīļu cienu un prieku un nodomāju, ka iespēja redzēt tādus piemērus noteikti ir iedrošinājums arī maniem skolēniem neapstāties pie nolemlības būt šuvējai vai galdniekam, bet cīnīties par saviem sapņiem.

Festivālā izraisījās diskusija par dzīrdīgo traucējošo aktivitāti nedzīrdīgo vidē. Holandiešu pierede ņājā jomā izrādījās visveiksmīgāk — viņi noorganizējuši kurss 15 talantīgiem nedzīrdīgiem jauniešiem, kas puguda laikā apmācīti izteikt un aizstāvēt savu viedokli, vadīt pasākumus, uzņemties atbildību u.tml. Pēc sešiem mēnešiem jaunie nedzīrdīgo dzīves vadītāji uzsāka darbu un izrādījās patiesi veiksmīgi lideri. Dzīrdīgiem vairs nebija nekādas vajadzības uzņemties inicialīvu.

## Teātra priekšnesumi

Divas pēdējās festivāla dienas aizritēja, vērojot dažādu valstu profesionālu un amatierteātru priekšnesumus. Mums bija jāuzstājas programmas pašas beigās — isi pirms festivāla noslēguma. Iepriekšējais vakars līdz vieniem naktī aizritēja mēģinājumos, un varēju tikai apbrīnot skolēnu gatavību vēlreiz un vēlreiz atkārtot tos pašus soļus, lai nākamajā dienā viss izdots godam. Pati biju nogurusi festivāla lielās slodzes dēļ: katru rītu pl. 7 brokastis, pl. 8 nereti jau sākās festivāla programma, vakarā ap pl. 21 bijām brīvi, bet kurš tad ies gulēt reizē ar vistām? Zinu, ka skolēni, iepriecināti par iespēju nedēļu dzīvot zīmju valodas vidē un sarunāties ar līdzīgiem jauniešiem no citām valstīm, gulēt katru nakti gāja divos, trijos vai pat četros, tāpēc biju patiesi iepriecināta par viņu disciplinētību un aktivitāti līdz pat nedēļas beigām.

Brīnišķīgs piedzīvojums mūsu

teātra grupai bija sadarboties ar profesionālu gaismotāju, un visi bijām vienisprātis, ka festivālā tik labi izskatījāmies, arī pateicoties apgaismojumam: vai tā bija emocionālā deja «Bessame mucho» par divu cilvēku attiecībām ar balto gaismas apli skatuvas tumsā vai traģiskais «Nemiers» ar sarkaniem asins laukiem, vai «Gadalaiķi» ar zīlgano pavasara gaismu un rudenīs vētru zībšiem — viss pēkšņi izskatījās tik skaisti, tik īpaši mums pašiem! Laikam arī nekad nebījam gatavojušies un uzstājušies ar tāliu atdevi, tāpēc par rezultātu bijām ļoti gandarīti.

## Enģeli

Nebūtu pateikts viss par festivālu, ja nepieminētu enģeļus — cilvēkus, kas bija kopā ar mums un padarīja braucienu tik nealkārtamu.

Mums veicās ar sirsnīgu šoferītu, ko komplektā ar mazu, ērtu un mājīgu autobusu dabūjām pēdējā brīdi, pie tam tik pieņemamā cenā, ka visi varējām atlaujties šo ceļojumu.

Mums paveicās ar grupas vadonī — slovāku meiteni Annu, kas visu nedēļu bija kopā ar mums, pulcināja un vadāja mūs kā cālumātē, stāstīja, tulkoja, pat uz Bratislavu (Slovākijas galvaspilsētu) brauca kopā ar mums un pa ceļam siki, smalki izstāstīja Slovākijas vēsturi.

Mums necerēti laimējās satikt Nitrā latviešu sievieti, kas agrāk strādājusi tūrisma jomā un ar kuras gādību atceļā redzējām ievērojamāko Slovākijas pilī, uzkāpām kalnos un pabījām gandrīz paradīzē: atpūtas kompleksā ar baseiniem un piecām pirtīm, kur, baltos dveļos tīti, staigājām kā senie romieši un jutāmies lutināti.

Visbeidzot, mums laimējās vienam ar otru: bija jauki divas diennaktis kopā būt mazīnā autobusā un sešas dienas pavadīt sapringtā festivāla režīmā, bija jauki naktī viesnīcas foajē mēģināt «Gadalaiķus» un tumsā pie ēstuvēs Polijā dejot dažādu tautu dejas. Bijā jauki būt kopā, un vēl tagad, satiekot cits citu, mēs sarunās atgriežamies pie festivāla un smaidām.

## Pēcsajūta

Vai tiešām tas viss bija? Brīžam sev jautāju. Bija gan. Un ne tikai tādēļ, lai palaikam mums būtu, par ko smaidit, bet arī tādēļ, lai mēs kaut ko mainītu dzīvē, ko dzīvojam šeit. Atceros pasakas, ko čehu jaunieši spēlēja bērniem,

holandiešu organizētos vadības kursus nedzīrdīgiem jauniešiem, atceros sarunu ar nedzīrdīgu pedagoģijas zinātnieci... Un zinu, ka mums ir daudz ko darīt. ♦

## Jaunieši!

Nedzīrdīgo jauniešu un viņu draugu organizācijas «Efraims»

**I gada jubilejas pasākums  
28. februārī  
KC «Rītausma»**

### Programmā:

**pl. 14 – 18 Seminārs „Izglītības iespējas“**

Semināru vadīs speciālists no Profesionālās karjeras izvēles centra, psihologs, nedzīrdīgie jaunieši.

**pl. 18 Informatīvā izdevuma «Tilts» prezentācija**

**pl. 19 Koncerts**

Uzstāsies īpaši viesi, skolēni no Raiņa vakarskolas un Valmieras skolas, pašdarbnieki. Būs intervijas ar vakara viesiem.

**pl. 21 Balle.** Dejas, rotājas, zviedru galds.

Uz semināru un prezentāciju var ierasties ikviens interesents. Uz koncertu ierasties ar ielūgumiem, vēlams iepriekš pieteikties.

### Iepriekšpārdošanā:

«Efraima» biedriem Ls 1., pārējiem Ls 1,50.

**Uz vietas:** «Efraima» biedriem Ls 1,50, pārējiem Ls 2,-. Var pieteikties pie U.Ozola (mob.tel. 6302279) vai I.Kalniņa (mob.tel 6869512).

Laipni lūdzam ierasties uz šo pasākumu atbilstošos tēros, nemot līdzīgi labu garastāvokli un svētku noskaņu! Gaidīsim jūs!

## Rīgas biedrība informē

Pateicoties Rīgas Domes finansējumam, Rīgā dzīvojošajiem dzirdes invalidiem, sākot ar 1.februāri Elvīras ielā 19 bezmaksas pieeja interneta lietošanā. Sīkāk par to LNS Komunikāciju centrā pie Edgara Vorslova.

# Piemiņas vārdi



**Marta Leimane,  
dz. Mūrniece**

**1923. 21.12. — 2003. 22.12.**

Mūžībā aizgājusi Smiltenes ilggadīgā biedre un aktīviste Marta Leimane. Viņas mūža gājums pelnījis šos piemiņas vārdus. Paraudzīsimies kopā uz to!

Marta dzimusī Igaunijā. Bērnu dienas pagājušas vecvečāku pirkta jā zemes gabalā ar jaunbūvēto māju. Skolas gaitas aizritējušas Valmieras kurl-

mēmo skolā. No 1946. gada Marta ir viena no pirmajām Valmieras biedrības dibinātajām kopā ar savu skolas biedru Jāni Leimanu, Valmieras biedru pulciņa aktīva biedre. Pēc skolas beigšanas Marta dzīvoja Smiltenē pie mātes un brāļa. Drīz vien kopīgā darbošanās jauniešus satuvināja un Jānis ar Martu slēdza laulību. Piedzima meita Ilga, par kuru Joti rūpējās pati Marta un Jāņa māte.

Vēlāk meita Ilga beidza Ķeņingradas logopēdisko augstskolu un sāka strādāt Rēzeknes bērnu Nedzīrdīgo skolā par direktora vietnieci.

Martai bija garš darba mūzs. Darbā iestājās 1949. gada novembrī, tūlīn pēc biedrības nodibināšanas un sāka strādāt par audēju, pēc tam bija šuvēja un gatavās produkcijas iesainotāja Smiltenes ražošanas iecirknī līdz aiziešanai pēnītā atpūtā.

Marta bija kluss, bet rosīgs cilvēks, milēja kārtību visās lietās. Brīvajā laikā iekopa savu dārziņu, nodarbojās ar truškopību.

Bet ne jau vienmēr lemts soļot pa glužu, rožēm kaisītu ceļu. Nācās pārceiest smagu triecienu — pēkšni saslima meita Ilga, kura 1995. gada rudenī bija jāpavada Mūžības celā... Bet vēl pēc 4 gadiem pēc smagas slimības no dzīves šķīrās Martas dzīvesdraugs Jānis. Tie bija smagi pārdzīvojumi, un Marta rada mierinājumu, biežāk nākot uz klubu, biedru vidū remdējot zaudējumu sāpes un mazinot vientulības sajūtu.

Marta savu 80 gadu jubileju sagaidija, būdama smagi slimā, un otrā dienā pēc tās aizvēra acis uz mūžu... Nu mums Smiltenē nav vairs Leimaņu ģimenes. Sirdi paliks vien gaišas atmiņas par kopā aizvadīto laiku. Mēs, smiltenieši, Martas piemiņai veltām šīs dzejas rindiņas un viņas foto no biedrības arhīva (1989):

*Laiks apstājas ar skarbu piesietenu,  
Nav ritdienas, ir tikai vēja balss.  
Un kādai miljai, labai sirdij  
Nekad vairs nesāpēs, ne arī sals.*

**Biedru grupas vārdā  
Dzintra Herbste**

## Īpašie sveicieni

### LILJAI FELDBERGAI

Tas ir tik labi, ka ziemā dzīvas puķes var dāvināt, Ka karstā, tveicīgā vasaras dienā sniegū uz plaukstas var paturēt.

Sirsniģi apsveicam lielajā dzīves jubilejā!  
Bijusie klassesbiedri

### ELMĀRAM CIELAVAM

Esam priecīgi būt kopā ar Jums domās, darbos, sportā, sveicot Jūs 45. dzīves gadskārtā. Lai arī turpmāk dzīvē

Jūs pavadīda dzīvesprieks un drāgu saime, laba veselība, daudz ieceru un spēka tās piepildit. Savu ilggadīgo aktivistu sveic RSK «Nedzīrdīgo Sports»

### ZIGMUNDAM ŽOHOVSKIM

Vēl ilgus gadus stīpram būt, Daudz prieka vēl no dzīves gūt. Tev sauli sirdi saglabāt Un dzīvi milēt nepārstāt! Sveicam lielajā jubilejā — 65. dzimšanas dienā. Prieku, laimi, veselību novēl RSK «Nedzīrdīgo Sports»

## Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas invalidu biedrība Reģ. Nr. 000803006

Ziedoju mu dāvinājumu pārskata 2003. gadā

I. Atlikums pārskata gada sākumā Ls 203,-

II. Pārskata gada saņemto ziedoju mu un dāvinājumu kopsumma Ls 5795,30

1. Latvijas Republikā reģistrētās juridiskās personas:

SIA "Jura apgāds"	LV-40003346227	Ls 172,28
A/S "Recipe plus"	LV-40003251509	Ls 2153,95
A/S "Recipe plus"	LV-40003234547	Ls 1672,37
A/S "Olainfarm"	LV-40003007246	Ls 779,09
SIA "Klipman saule"	LV-40003323493	Ls 137,92
SIA "Lido"	LV-40003022654	Ls 46,32
SIA "DIKK"	LV-40003070955	Ls 44,50
SIA "Dangas"	LV-40003276790	Ls 39,13
SIA "Pingons"	LV-40003250185	Ls 39,34
SIA "Valde"	LV-40002010747	Ls 108,74
A/S Rīgas farmaceutiskā fabrika	LV-40003000765	Ls 295,03
SIA "Salas zivis"	LV-40003440742	Ls 105,82
SIA "Velte L"	LV-40003304863	Ls 129,07
SIA "Unifleks"	LV-40003395896	Ls 9,74
Kopā, Ls 5733,30		

1.1.3. Kancelejas preču iegāde biroja vajadzībām Ls 23,02

1.2. Mantiskie ziedoju mi, t. sk. Ls 5484,30

1.2.1. Bez maksas zāļu izsniegšana invalidiem Ls 1853,10

1.2.2. Dāvanas RLIB biedriem dažādos pasākumos Ls 458,28

1.2.3. Paciņu izsniegšana invalidiem Ls 3126,6

1.2.4. Bankets "Lido" Ls 46,32

2. Ierobežotā lietošanai paredzēto ziedoju mu un dāvinājumu izlietojums —

3. Noteiktam mērķim paredzēto ziedoju mu un dāvinājumu izlietojums —

IV. Atlikumi pārskata gada beigās (medikamenti) Ls 452,- RLIB valdes priekšsēdētāja: Irīna Indāne

*Apmaksāta publikācija*

## Līdzjūtības

† Lēni izdzīst dzīves svece,  
Paliek mājās kaktiņš kluss...  
Noliecam galvas un skumjās atvadāmies no LAIMONA MARTUNEĻA — mūsu bijušā kaimiņa Skrīveros. Izsakām dziļu līdzjūtību dzīvesbiedrei Gaidai, guldot viņu smilšu kalnīņā.

*Zibarts ģimene*

† Ilgu mūžu nodzīvoji, Daudz darbiņu padarīji,  
Lai nu viegli zemes māte Pārkāj savu segenīti.  
Izsakām visdzīlāko līdzjūtību Varim Strazdiņam, no māmuļas atvadoties.

*SIA «SIVA» kolektīvs*

† Šai zemē, šai saulē — Te atnācu viesoties.  
Viņa saule, viņa zeme — Tā visam mūžīgam.  
Izsakām dziļu līdzjūtību Dzintri Herbstei, māti aizvadot mūžībā. Lai māmuļai mierīga mūža dusa zem sniega klātājam Latvijas vēlēnām.

*LNS valde, laikraksts «Kopsoli»*

## Pateicība

Izsaku sirsniģu pateicību radiem, draugiem un Kuldīgas biedrības biedriem par apsveikumiem manā dzīves jubilejā.  
No visas sirds paldies vēl un vēlreiz.

*Aranda*

## Pārdod

Nelielu augļu dārzu Torņakalnā. Ļoti laba satiksme, dārzu apsargā. Lēti! Par cenu vienosimies.

Ja šis piedāvājums interesē, sūtiet īsziņu uz tel. 6045369.

## Sporta ziņas

### Ar šautriņām «Ilguciemā»

**deafpepe**

Katru jaunu gadu Latvijas nedzīrdīgie sportisti sāk ar šautriņu mešanu (darts). Šoreiz 24. janvārī Latvijas čempionāts notika Rīgā, kultūras centrā «Ilguciems».

Uz šīm sacensībām pieteikās 22 vīrieši un 6 sievietes no 3 klubiem. Sievietēm par čempioni kļuva Maira Damberga no Rīgas, aiz viņas palika Jelena Maļceva no RSK «NS» un Inīta Puhovska (SK «Tālavas NS»).

Viriešiem spēles notika piecās apakšgrupās, izsījājot divus stiprākos. Čempiona godā iekļuva Pēteris Kursītis (attēlā — no labās) no SK «Tālavas NS», aiz viņa Ivo Mostovs un Sergejs Vorobjovs, abi no RSK «NS».

Vēl interesanti tas, ka parādi mūsu sacensībām notika arī dzīrdīgo Rīgas pilsētas Kurzemes rajona čempionāts, kurā piedalījās šautriņu metēji no visas Latvijas, arī no Lietuvas. Šajā čempionātā ar dzīrdīgiem



jaiem sacentās arī labākie nedzīrdīgie šautriņnieki savās apakšgrupās. Un te pārsteigums — iesācēju grupā 2.vietu ieguva Rīgas Nedzīrdīgo bērnu internātskolas audzēknis Aleksejs Smirnovs.

Jāpiezīmē, ka Pēterim Kuršītim šajā sporta veidā veiksmīga bija arī vecā gada nogale: vienā nedēļā uzvara divos turnīros starp dzīrdīgajiem — Vecrīgas krogā «ALA» viņš ieguva Ziemassvētku kausu, bet Kaukuru «Klondaikā» elektronisko durtu.

Dzīrdīgo turnīros pagaidām aktīvi piedalās tikai 3 nedzīrdīgie. Varu teikt, ka dzīrdīgie organizatori labprāt pieņem mūs savā vidū un priecājas par mūsu uzdrīkstēšanos un varē-

šanu. Ja jums ir vēlēšanās šādi izmēģināt spēkus, jautājet pa mob. tel. 6315198 (SMS) vai pa e-pastu: [deafpepe@baltinet.lv](mailto:deafpepe@baltinet.lv).

### Bērniem arī patīk

Mūsu bērni vecumā līdz 12 gadiem piedalījās Rīgas pilsētas Kurzemes rajona čempionātā šautriņu mešanā uz magnetisko mērķi. Jāuzsauc viņiem liels «BRAVO».

Meiteņu grupā pirmajās trijās vietās ierindojās mūsējās: Māra Kursīte (10 gadi), Elīna Žurakovska (7), Elza Zariņa (4).

Zēnu grupā 2.vietu ieguva Jānis Vanags (6 gadi), un visi saņēma medaļas un piemiņas balvas. ♦

### Tikpat kā teātri

„Šahs ir cilvēka prāta pārbaudes akmens».

**Šahs piesaista daudz cilvēku, to vidū arī nedzīrdīgos. Šaha kluba «ŠaDa» biedru pilnsapulcē A.Priedītis ierosināja rikot šaha divcīņu.**

Atsaucoties uz laikrakstā «Kopsolī» pazīnojumu, pagājušā gada nogalē — 27. decembrī mūsu šahisti pulcējās KC «Rītausma» uz šaha divcīņas un dambretes ātrspēles sacensībām. Šoreiz nācās sacensties šahā un dambretē. Ne visiem vienlīdz veicās. Vienam stiprā puse šahs, citam otrādi. Sacensības notika divās kārtās.

Interesanti, ka labākos rezultātos uzrādīja pats sacensību iniciator. Un tā: 1. Aivars Priedītis (attēlā — 1. no labās),



2. Dmitrijs Kļušenkovs, bet 3. vietu ieguva Ēvalds Klušs. No viņa mazliet atpalika Jānis Mesters. Sacensību uzvarētāji saņēma balvas.

Sacensību noslēgums noritēja draudzīgā atmosfērā, iztukšojot līdzpaņemtos groziņus, noskatoties video ierakstus par šaha kluba «ŠaDa» 5 gadu jubileju un Pasaules šaha čempionāta norisi.

Interesantākās šaha partijas var vērot tāpat kā teātra

izrādes. Dažs spēlētājs pielieto drošus, uzbrūkošus gājenus, cits izmanto ilgstošu aizsardzību, nogurdinot pretinieku un cerot uz viņa kļūdām, lai tās izmantotu savā labā. Kāds cits nervu spriedzē izraisītos apstākļos nodemonstrē aukstasinību un uzvar. Cik spēlētāju, tik variantu!

Pārrunājot un pārdomājot redzēto, var teikt, ka šahs mūsdienās tiešām ir reizē gan sports, gan māksla, gan zinātnē.

### Kas, kur, kad

**21. februāri,**

**pl. 8 — 13**

Latvijas Nedzīrdīgo čempionāts **zemledus makšķerēšanā**.

Valmieras rajonā, Vaidavas ezerā (veikalā var iegādāties licenzi, vienam cilvēkam 0,30 Ls).

□ □ □

**13. — 14. martā**

Latvijas Nedzīrdīgo čempionāts **šahā** KC «Rītausma».

□ □ □

**20. — 21. martā**

Latvijas Nedzīrdīgo čempionāts **basketbolā**

Arkādija sporta kompleksā, Rīgā, Uzvaras bulvārī 10, **20. martā no pl. 11 — 20, 21. martā no pl. 9 — 15.** Komandu pieteikumi jāiesniedz LNSF līdz š.g. 12. martam.

### Sēru vēstis

† LAIMONIS MARTUNELS

1932.25. XII — 2004. 10. I

Rīgas biedrība

†

Klauvē Mātes dvēselīte  
Pie Dieviņa namdurvīm.

Tec. Dieviņ, sagaidīt,  
Laid iekšā māmuliņu.

Izsakām dzīļu līdzjūtību Dzintrai Herbstei, māmiņu smilšu kalnīņā pavadot.

Smiltenes RB Valdes locekļi,  
Jaunpiebalgas grupas biedri

†

Es aizeju un tomēr palieku —  
Gan baltajā Saulē,

Gan zilajā jūrā,

Gan šalcošā vējā —

Es esmu pie jums.

Jūtām līdzi Irēnai Lācei, mīlo tēti zemes klēpi guldot.

Krustmeita, Elīta, Aivars,  
Dainis, Normunds

†

Kas smagāks vēl var būt,

Pa dzīves taku ejot,

Kā atdot zemei to,

Kas sirdij tuvs un dārgs.

Skumju brīdi esam kopā ar Antoniju Caicu, zaudējot dzīvesbiedru.

Rēzeknes biedrība